МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

ЗМІСТ

X МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності”

(*20–22 травня 2025 р.*)

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ У ПУБЛІЧНОМУ І ПРИВАТНОМУ СЕКТОРАХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ

І. А. Семенець-Орлова
Розбудова системи медичного забезпечення військовослужбовців та ветеранів ЗСУ: управлінський аспект *23*

І. М. Капеліста
Вплив російсько-української війни на сталий розвиток, продовольчу безпеку та управління аграрним сектором України. *26*

Г. О. Кузьменко
Кадровий голод в Україні під час повномасштабного вторгнення *28*

А. В. Мойсіяха
Національна ідентичність крізь призму воєнної риторики *29*

Г. А. Братусь, Д. С. Шестаков
Сутність конфліктів та шляхи їх вирішення *32*

К. Є. Ганганов
Аутсорсинг — офшоринг, ніершоринг та оншоринг: що потрібно знати про глобальний вибір локацій для бізнесу *34*

О. А. Рябикін
Господарське право в діяльності управління відходами в Україні з погляду на чинне законодавство *37*

О. В. Приймак
Порівняння ефективності управління в публічному та приватному секторах, та їх відмінності *40*

Л. В. Романова, Н. А. Самсонова
Партнерство як сучасна модель розвитку бізнесу *43*

М. Д. Сич
Актуальні проблеми правового регулювання договірних відносин у сфері господарювання в умовах ринкової економіки України під час воєнного стану *45*

О. А. РЯБИКІН
голова правління Української асоціації альтернативних відновлювальних джерел енергії та інноваційних технологій переробки,
студент магістратура МАУП гр. П-9-24-М1П ДДС, м. Київ
https://usi.com.ua/

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО В ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ З ПОГЛЯДУ НА ЧИННЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Блок 1. Вступ, актуальність теми. Декілька взаємопов'язаних проблем які необхідно вирішувати за допомоги діючого законодавства на рівні самоорганізації та суб'єктів господарювання. Екологічні — Продукування відходів — Перевантаження полігонів, Дефіцит кадрів.

Блок 2. Основні нормативно-правові акти, що регулюють управління відходами.

Огляд 10 основних та трьох міжнародних законодавчих актів ЄС з описом направлення та цілей цих документів, приклади законодавчих ініціатив України на останні роки.

Загальні положення господарського права у сфері управління відходами

Розглянемо що є поняттям та предметом господарської діяльності підприємств у сфері управління відходами згідно із Законом України "Про управління відходами"?

1. Поняттям господарської діяльності у сфері управління відходами згідно з ЗУ "Про управління відходами" господарська діяльність включає комплекс заходів, спрямованих на збирання, перевезення, оброблення, утилізацією, знешкодження і видаленням відходів...

2. Господарська діяльність у сфері управління відходами спрямована на зменшення негативного впливу відходів...

3. Власники відходів хто є суб'єктами господарських відносин у сфері управління відходами?

4. Громадські організації та наукові установи — Екологічні громадські — Наукові установи та експертні організації — Ліцензовані перевізники відходів — Інвестори та міжнародні організації.

Висновок до блоків 1–2. Господарська діяльність у сфері управління відходами є комплексним процесом, що включає правові, економічні та екологічні аспекти. Відповідно до чинного законодавства, підприємства повинні дотримуватися принципів екологічної безпеки, забезпечувати ефективну переробку відходів та мінімізувати їх негативний вплив на довкілля.

Система управління відходами включає широкий спектр суб'єктів, кожен з яких відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного поводження з відходами відповідно до вимог екологічної безпеки та сталого розвитку.

Блок 3. Що треба знати суб'єкту господарювання для розвитку діяльності у сфері управління відходами.

У сучасному світі питання управління небезпечними відходами набуває дедалі більшої актуальності, особливо для бізнесу, який прагне відповідати екологічним стандартам та уникати юридичних ризиків. В Україні скидання небезпечних відходів регулюється низкою нормативно-правових актів, що встановлюють чіткі вимоги до отримання дозволів і ліцензій. Ця стаття розкриває ключові аспекти дозвільної системи, ліцензування та відповідальності у сфері поводження з небезпечними відходами, а також пропонує практичні рекомендації для суб'єктів господарювання.

1. Правова основа регулювання скидання небезпечних відходів

2. Ліцензування діяльності з управління небезпечними відходами, процедура отримання ліцензії на поводження з відходами... Орган, що видає ліцензію... Етапи отримання ліцензії.

3. Існує також відповідальність за порушення ліцензійних умов... Адміністративна відповідальність... Цивільна відповідальність... Кримінальна відповідальність... Анулювання ліцензії.

Висновок: Отримання ліцензії та дозволів у сфері поводження з відходами є обов'язковою умовою для підприємств, що займаються збором, перевезенням, обробкою та утилізацією відходів.

Що треба розуміти суб'єкту господарювання при плануванні комплексного підходу роботи з відходами (опис даних)

На основі цих даних, створити місцевий план управління відходами, документ державного планування для територіальної громади, що містить комплекс взаємозв'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма заінтересованими виконавцями...

Блок 4. Державне регулювання та контроль у сфері управління відходами

Станом на сьогодні система державного регулювання у сфері управління відходами в Україні перебуває на етапі активного реформування. Основною метою є приведення національного законодавства у відповідність до європейських стандартів і принципів кругової економіки.

1. Законодавча база...

2. Інституційна структура, основні органи державного управління у сфері поводження з відходами...

3. Основні проблеми та виклики галузі поводження з відходами...

4. Плани та перспективи — в межах Угоди про асоціацію з ЄС та національної екологічної політики, Україна зобов'язалася: Впровадити розширену відповідальність виробника (EPR-систему). Створити Національний реєстр операторів з поводження з відходами. Запровадити цифрову систему моніторингу та звітності. Розвивати ринок вторинної сировини. Гармонізувати українське законодавство з Директивами ЄС.

Контроль у сфері управління відходами в україні здійснюється на трьох рівнях:

- Законодавчо-нормативному (Міндовкілля) — формує правила.
- Інспекційному (ДЕІ) — контролює виконання.
- Місцевому (ОМС) — організовує практичну реалізацію та контроль побутових аспектів.

Всі ці органи можуть застосовувати санкції у межах своєї компетенції, і в разі виявлення порушень вони взаємодіють між собою або з судами та поліцією.

Огляд повноважень державних органів у сфері контролю за управлінням відходами, а також санкцій, які вони можуть застосовувати за порушення законодавства:

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля).

2. Державна екологічна інспекція України (ДЕІ).
3. Органи місцевого самоврядування (ОМС).

Блок 5. Господарсько-правові механізми стимулювання екологічно відповідального поводження з відходами

1. Декілька ключових інструментів, закладених у Законі:.... Приклади В країнах ЄС...
2. Опис існуючої Державної підтримки...
3. Податкові стимули...
4. Встановлення тарифів та плати за розміщення відходів...

Прикладом впровадження господарсько-правових механізмів є розробка проєкта закону про упаковку... Суть розширеної відповідальності виробника...

2. Щодо стимулювання розвитку галузі управління відходами...

Блок 6. Проблеми та перспективи розвитку правового регулювання управління відходами

- Основні проблеми правового регулювання та правозастосування.
- Щодо перспективи розвитку правового регулювання.
- Освіта, просвіта, екологічна культура.

Пропозиції щодо покращення правової бази та механізмів реалізації законодавства.

Покращення правової бази та механізмів реалізації законодавства має бути комплексним — поєднувати законодавчі зміни, інституційне зміцнення, цифровізацію та залучення громадськості. Лише так Україна зможе перейти до ефективної моделі циркулярної економіки та досягти цілей Європейського зеленого курсу.

1. Вдосконалення правової бази

- Розробка та ухвалення підзаконних актів. Прискорити прийняття підзаконних нормативно-правових актів до Закону України "Про управління відходами" (2022), зокрема:
  - порядок функціонування організацій колективної відповідальності (ОКВ);
  - порядок ведення державного реєстру утворювачів та операторів відходів;
  - механізми моніторингу виконання нормативів збирання та переробки;
  - цільове зниження податків на підприємства з управління відходами, які спрямовують кошти на розвиток власних підприємств.

2. Оновлення профільних законів та інтеграція екологічного законодавства

Гармонізувати законодавство про:

- упаковку та відходи упаковки (на основі Директиви 94/62/ЄС);
- відходи електронного обладнання, батарейок;
- органічні відходи та компостування;
- Прийняти окремий Закон "Про упаковку та відходи упаковки";
- Внести зміни до Податкового кодексу щодо екологічного податку/екозборів для виробників упаковки.

3. Інституційне та адміністративне зміцнення

- Створення Національного агентства з управління відходами, як незалежного координуючого органу, відповідального за:
  - контроль за (ОКВ) організаціями колективної відповідальності,
  - моніторинг виконання нормативів, ліцензування операторів відходів.

- Створити державний фонд фінансування інфраструктурних проектів з управління відходами, наповнення коштом екологічного збору на утилізацію.

4. Посилення повноважень органів місцевого самоврядування — Надати ОМС: повноваження контролю за роздільним збором та нелегальними звалищами, механізми накладення штрафів за порушення правил поводження з відходами, право укладати угоди з ОКВ та стимулювати сортування на місцях.

5. Цифровізація та прозорість — Впровадження повноцінної Електронної інформаційної системи управління відходами (ІСУВ)

Автоматизований облік: обсягів утворення, оброблення, транспортування та утилізації відходів; діяльності організацій колективної відповідальності, реєстрів утворювачів і операторів; звітності виробників та імпортерів, відкритий доступ до даних, онлайн-інструменти для: громадського моніторингу (наприклад, топографічна мапа сміттєзвалищ) для аналізу даних про ефективність переробки та виконання зобов'язань.

6. Економічне стимулювання — Впровадження механізмів "забруднювач платить". Запровадити екологічний збір на утилізацію за продукцію, що стає відходом (упаковка, батарейки тощо). Надати пільги виробникам, які використовують екологічно чисту або багаторазову упаковку.

7. Фінансова підтримка інфраструктури — Державні та муніципальні гранти на будівництво сортувальних станцій та компостувальних майданчиків. Створення державного фонду управління відходами, куди надходитимуть кошти від ОКВ, еко-зборів, штрафів тощо.

8. Освітні та просвітницькі ініціативи — Запровадження системної базової екологічної освіти Еко-заняття в школах, програми в ЗВО для підготовки фахівців у сфері циркулярної економіки.

9. Зміна свідомості громадян — Розпочати національну інформаційну кампанію спрямовану на підвищення рівня обізнаності населення про: необхідність роздільного збору відходів; небезпеки нелегальних звалищ; правила сортування та компостування.

О. В. ПРИЙМАК

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого,
ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

ПОРІВНЯННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ В ПУБЛІЧНОМУ ТА ПРИВАТНОМУ СЕКТОРАХ, ТА ЇХ ВІДМІННОСТІ

Порівняння ефективності управління в публічному та приватному секторах є актуальним питанням, адже ці два сектори відіграють важливу роль у функціонуванні суспільства, але мають різні цілі, підходи та критерії оцінки результатів.

У приватному секторі управлінська діяльність спрямована передусім на отримання прибутку, підвищення конкурентоспроможності та задоволення потреб споживачів. У публічному ж секторі головна мета — забезпечення суспільного добро-